

Aan de Staatssecretaris
Van Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken/Afdeling
WIO

nota

Behandeling Ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen i.v.m. de aanwijzing van de nucleaire inrichting van URENCO NEDERLAND B.V. TE ALMELO overeenkomstig artikel 15f, achtste lid, van de Kernenergiewet door de MR

TER BESLISSING

Datum

8 april 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/79898

Opgesteld door

Bevat persoonsgegevens

Beslistermijn

17 mei 2022

Bijlage(n)

7

Aanleiding

URENCO Nederland B.V. wordt verplicht tot het stellen van financiële zekerheid voor de kosten van buitengebruikstelling en ontmanteling van de inrichting. Daartoe is een ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (Bkse; bijlage 2) voorbereid. Dit ontwerpbesluit is reeds voor akkoord aan u voorgelegd bij nota IENW/BSK-2022/71419. Het ontwerpbesluit is op 26 april jl. behandeld door de Commissie voor de Fysieke Leefomgeving (CFL). Volgende stap is besluitvorming door de Ministerraad (MR), gevolgd door voorhang bij de Staten-Generaal met voorpublicatie voor inspraak. De stukken worden u hierbij mede namens DGMI aangeboden.

Geadviseerd besluit

Indien u akkoord bent wordt u verzocht:

- het aanbiedingsformulier voor de MR te ondertekenen (linksboven),
- de voorhangbrieven aan Tweede en Eerste Kamer te ondertekenen,
- voor de MR behandeling kennis te nemen van de bijgaande adviesnota.

Kernpunten

- URENCO heeft al een voorziening voor de ontmanteling op haar balans staan, maar deze kan (zonder een verplichting) in principe ook voor andere doeleinden worden gebruikt. Als URENCO onverhoopt aan het einde van de levensduur niet over voldoende middelen zou beschikken, zou in het uiterste geval de Staat der Nederlanden moeten bijdragen. Dit levert een risico op voor de Staat der Nederlanden.
- Het doel van het stellen van financiële zekerheid is om te waarborgen dat URENCO daadwerkelijk over voldoende middelen beschikt om haar inrichting, waarin zich radioactieve stoffen kunnen bevinden, veilig buiten gebruik te stellen en te ontmantelen aan het einde van de levensduur.
- U bent samen met de Minister van Financiën verantwoordelijk voor de beoordeling en de goedkeuring van het voorstel tot financiële zekerheid door URENCO.
- U vraagt in het aanbiedingsformulier machtiging voor de vervolgstappen in het traject (zie verder bij uitvoering hieronder).

Toelichting

Politieke context

De ministers van EZK, FIN, VWS en IenW hebben in de brief van 3 juli 2017 (Kamerstuk 25422, nr. 203) aangegeven dat zij de financiële risico's in het nucleaire landschap voor het Kabinet willen verkleinen door o.a. meer bedrijven in de nucleaire sector te verplichten financiële zekerheid te stellen voor de kosten van de ontmanteling. Hieraan wordt uitvoering gegeven door URENCO ook te verplichten tot het stellen van financiële zekerheid.

Financiële/juridische overwegingen

Doordat URENCO financiële zekerheid moet stellen, worden de financiële risico's voor de Staat der Nederlanden verminderd.

Krachtenveld

- Financiën voert namens de Staat der Nederlanden het aandeelhouderschap uit. Financiën ontvangt jaarlijks dividend van URENCO (100 miljoen euro). EZK is beleidsdepartement voor URENCO Ltd. Deze departementen zijn ambtelijk akkoord met het ontwerpbesluit.
- Restrisico's: Indien Urenco onverhoopt, ondanks de financiële zekerheidstelling, niet in staat zou zijn de buitengebruikstelling en de ontmanteling van de inrichting te bekostigen, zal in het uiterste geval de overheid genoodzaakt zijn financieel bij te dragen. Financiën ziet IenW, als ondertekenaar van voorgelegd besluit, ook als verantwoordelijk departement om in dat geval deze kosten te betalen. IenW herkent dit niet omdat EZK beleidsdepartement is voor URENCO en FIN aandeelhouder. Ambtelijk heeft daarom discussie plaatsgevonden wie dat binnen de rijksoverheid zou moeten betalen. Uitkomst van die discussie is dat IenW in die situatie de casus zal inbrengen in Ministerraad voor dekking van het tekort. Ratio hierachter is dat bij URENCO ook EZK en Financiën zijn betrokken.
- Het ontwerpbesluit is afgestemd met URENCO. URENCO is akkoord met het stellen van financiële zekerheid.
- De inschatting is dat het in de Staten-Generaal geen politiek gevoelig onderwerp zal zijn.

Uitvoering

- De administratieve lasten voor URENCO zijn heel beperkt.
- Indien de MR akkoord is, bent u gemachtigd om het ontwerp aan beide Kamers der Staten-Generaal te zenden in het kader van de voorhang (zie bijgaande brieven). Het ontwerpbesluit zal ook worden gepubliceerd in de Staatscourant voor inspraak. Als er vervolgens geen ingrijpende wijzigingen worden aangebracht in het ontwerpbesluit kunt u het daarna aanhangig maken voor advies door de Afdeling advisering van de Raad van State.

Ontwikkelingen hiervoor

Het ontwerpbesluit, waarmee URENCO wordt verplicht financiële zekerheid te stellen, is voorafgaand aan agendering in de CFL voor akkoord aan u voorgelegd bij nota IENW/BSK-2022/71419. Zie voor meer uitleg over het systeem en URENCO de toelichting bij die nota.

Datum

8 april 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/79898

Beslistermijn

17 mei 2022

Bijlage(n)

7

Aan

de Staatssecretaris

Van

Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken/afdeling WIO

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Datum

8 april 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/79898

Beslistermijn

17 mei 2022

Bijlage(n)

7

Aan

de Staatssecretaris

Van

Hoofddirectie Bestuurlijke en
Juridische Zaken/afdeling WIO

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsformulier MR	
2	Ontwerpbesluit met nota van toelichting	
3	Adviesnota MR/OR/VP	
4	Voorhangbrieven TK en EK	
5	Beslisnota Stas (Oud) - AMvB URENCO 2022_03_29 (DEF) (IENW/BSK-2022/71419)	

Aan Staatssecretaris IenW
Van DGMI-OenM

nota

Invoeren Financiële Zekerheid URENCO

TER BESLISSING

Datum

22 maart 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/71419

Opgesteld door

Bevat persoonsgegevens

Beslistermijn

Twee weken

Uiterlijk bij

4 april 2022

Bijlage(n)

1. AMvB
2. Aanbiedingsformulier

I. Aanleiding

Bijgaand treft u aan de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) tot wijziging van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (bijlage 1), i.c. het invoeren van een nieuw artikel 44^e. Met deze wijziging wordt URENCO Nederland B.V. verplicht tot het stellen van financiële zekerheid voor de kosten van buitengebruikstelling en ontmanteling van de inrichting aan het einde van de levensduur.

II. Geadviseerd besluit

Instemmen met het invoeren van de verplichting voor URENCO tot het moeten stellen van financiële zekerheid, en hiertoe het Besluit Kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen (Bkse) aan te passen. Na uw akkoord zal de AMvB in de lijn worden gebracht, en worden geagendeerd voor de eerstvolgende Commissie voor de Fysieke Leefomgeving (CFL), i.c. het ambtelijk voorportaal.

III. Termijn

Indien u 15 april of eerder uw akkoord geeft, kunnen we het stuk tijdig aanleveren voor agendering in de CFL van 26 april.

IV. Kernpunten

Het doel van het moeten stellen van financiële zekerheid is dat URENCO over voldoende middelen beschikt om haar inrichting (grond en de gebouwen), waarin zich radioactieve stoffen kunnen bevinden, veilig te ontmantelen aan het einde van hun levensduur. Indien URENCO niet in staat is haar inrichting te ontmantelen en het niet mogelijk zou zijn om andere partijen aansprakelijk te stellen, zal in het uiterste geval de Staat der Nederlanden genoodzaakt zijn financieel bij te dragen.

URENCO heeft al een voorziening voor de ontmanteling op haar balans staan, maar deze kan (zonder voorliggende verplichting) in principe ook voor andere doeleinden worden gebruikt. Dit levert een risico op voor de Staat der Nederlanden.

V. Toelichting

Wat is uw betrokkenheid?

Een vergunninghouder van een kernreactor moet vanaf de oprichting beschikken over een actueel ontmantelingsplan. Het ontmantelingsplan wordt goedgekeurd door de ANVS. Het ontmantelingsplan bevat een beschrijving van de wijze waarop de vergunninghouder de inrichting buiten gebruik stelt en ontmantelt.

De vergunninghouder stelt op basis van het goedgekeurde ontmantelingsplan:

- 1) een raming van de kosten van de buitengebruikstelling en ontmanteling op, en
- 2) een voorstel voor financiële zekerheid. In dit voorstel wordt aangegeven hoe de vergunninghouder bij het einde van de levensduur van de reactor zal gaan beschikken over afdoende middelen om dit te financieren.

U bent samen met de Minister van Financiën verantwoordelijk voor de beoordeling van de financiële zekerheid. De vergunninghouders van de Kerncentrale Borssele, Kerncentrale Dodewaard, Hoge Flux Reactor in Petten en de Hoger Onderwijsreactor van het Reactor Instituut Delft zijn op dit moment al verplicht om financiële zekerheid te stelen.

De vergunninghouders moeten in elk geval iedere vijf jaar het ontmantelingsplan actualiseren en als gevolg daarvan de financiële zekerheid daarop aanpassen en goedkeuring daarvan vragen.

Wat is URENCO Nederland B.V.?

URENCO Nederland B.V. in Almelo is een bedrijf dat o.a. uranium verrijkt (het verhogen van het aandeel U₂₃₅) zodat het uranium kan worden gebruikt als brandstof in een kernreactor. URENCO Nederland B.V. is een 100% dochtermaatschappij van URENCO Ltd.

De Staat houdt 33% van de aandelen URENCO Ltd. via staatsdeelneming UCN N.V. Het Verenigd Koninkrijk houdt ook 33%, en de resterende 33% worden gehouden door twee Duitse bedrijven i.c. Rwe en EON. Financiën voert namens het Kabinet het aandeelhouderschap uit. EZK is beleidsdepartement voor URENCO Ltd.

Wat is de aanleiding tot de voorgestelde wijziging?

De ministers van EZK, FIN, VWS en IenW hebben in de brief van 3 juli 2017 (Kamerstuk 25422 nr. 203) aangegeven dat zij de financiële risico's in het nucleaire landschap voor het Kabinet willen verkleinen door o.a. meer bedrijven in de nucleaire sector te willen verplichten financiële zekerheid te stellen voor de kosten van de ontmanteling. Op dit moment is er alleen voor vergunninghouders van kernreactoren een verplichting tot financiële zekerheidstelling voor de kosten van ontmanteling. Bij URENCO ontbreekt deze verplichting, aangezien zij geen kernreactor heeft maar een verrijkingsinstallatie. Een verrijkingsinstallatie werkt echter ook met nucleair materiaal waardoor sommige van haar gebouwen besmet zouden kunnen zijn, en de kosten voor de ontmanteling hoog.

Financiële verantwoordelijkheid

Financiën ziet IenW, als ondertekenaar van voorgelegd besluit, ook als verantwoordelijk departement indien er ondanks de gestelde financiële zekerheid URENCO toch over te weinig middelen zou beschikken om de ontmanteling van de

Datum

22 maart 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/71419

Uiterlijk bij

4 april 2022

Bijlage(n)

2

Aan

Staatssecretaris

Van

Bevat persoonsgegevens

gebouwen te financieren. Mocht zich deze situatie voordoen dan zal IenW, zoals ook in het Aanbiedingsformulier is aangegeven, met een claim komen in de Ministerraad. Ratio hierachter is dat bij URENCO ook EZK en Financiën zijn betrokken. EZK vanuit haar rol als beleidsdepartement voor URENCO, en Financiën als aandeelhouder in URENCO Ltd. en ontvanger van het jaarlijks dividend van URENCO.

De kans dat URENCO met een goedgekeurde financiële zekerheid niet aan haar ontmantelingsverplichtingen zou kunnen voldoen is overigens erg klein. URENCO is financieel een robuust bedrijf.

VI. Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Datum

22 maart 2022

Onze referentie

IENW/BSK-2022/71419

Uiterlijk bij

4 april 2022

Bijlage(n)

2

Aan

Staatssecretaris

Van

Bevat persoonsgegevens